

72

TUNTIA

TERVETULOA 72 TUNTIA -YLEISÖTILAISUUTEEN

- 72 tuntia on viranomaisten ja järjestöjen laatima varautumissuositus kotitalouksille.
- Esimerkiksi pitkittynyt sähkökatko voi aiheuttaa tilanteen, jonka takia yhteiskunnan tarjoamat palvelut häiriintyvät tai jopa keskeytyvät.
- Kodeissa tulisi varautua pärjäämään itsenäisesti ainakin kolme vuorokautta häiriötilanteen sattuessa.

SISÄLTÖ

- Sähkökatko
- Vesikatko
- Kotivara
- Sisälle suojautuminen
- Tartuntataudit
- Viestintä häiriötilanteessa
- Tietoturva
- Yhteisöllisyys

SÄHKÖKATKO

TEHTÄVÄ

Miten arki kotona muuttuisi kolmen vuorokauden sähkökatkon aikana?

SÄHKÖKATKO

- Luonnonilmiöt, kuten tykkylumi, tulvat ja myrskyt voivat aiheuttaa sähkökatkoja. Myös tekniset viat voivat aiheuttaa katkoja.
- Luonnonilmiöiden aiheuttamien tuhojen korjaaminen ei aina tapahdu hetkessä, jolloin sähkökatko saattaa kestää.

sahkokatkokartta.fi

SÄHKÖKATKO

HETI:

NÄIN NOPEASTI
SÄHKÖKATKO
VAIKUTTAA

- Valot sammuvat, kodinkoneet eivät toimi
- Lämmitys katkeaa
- Vedentulo lakkaa, vessan voi vetää vain kerran
- Jääkaapit ja pakastimet alkavat lämmetä
- Hissit pysähtyvät
- Katuvalot ja liikennevalot sammuvat
- Huoltoasemalta ei saa polttoainetta
- Pankkiautomaatit ja pankkien konttorit menevät kiinni, maksukortit eivät toimi
- Raitiovaunut, metro ja junat pysähtyvät

SÄHKÖKATKO

15 MIN

- Useimmat ruokakaupat ja muut pienet liikkeet sulkevat ovensa

2 TUNTIA

- Ensimmäiset tietoliikenteen tukiasemat mykistyvät – sen jälkeen ei voi soittaa eikä pääse nettiin

6 TUNTIA

- Suurimmalta osalta suomalaisia puhelin- ja nettiyhteydet ovat poikki
- Henkilöautoista, takseista ja linja-autoista loppuu vähitellen polttoaine

SÄHKÖKATKO

Näin pysyt lämpimänä

- Varaa kaikille riittävästi lämpimiä vaatteita ja peittoja
- Tuo lattialle lisää mattoja
- Estä lämmön karkaaminen
 - ✓ Sulje ikkunat
 - ✓ Sulje ulko-ovet ja väliovet
 - ✓ Tuki raot
 - ✓ Peitä ikkunat paksuilla verhoilla tai vilteillä
- Muista, että alkoholi on huono lämmike

SÄHKÖKATKO

Jos joudut nukkumaan kylmässä asunnossa

- Siirrä vuoteet mahdollisimman lämpimään tilaan. Kaiva esiin kaikki täkit ja viltit. Hyvässä makuupussissa tarkenet hyvin.
- Nuku vierekkäin perheenjäsenten kanssa yhteisten peittojen alla. Yksi ihminen tuottaa yhtä paljon lämpöä kuin 70-wattinen hehkulamppu.
- Pysyt lämpimänä paremmin, jos teet vilteistä teltan pöydän ympärille ja nukut siellä. Myös retkiteltan voi pystyttää sisälle.

TEHTÄVÄ

**Miten valmistaisit ruokaa
sähkökatkon aikana?**

SÄHKÖKATKO

Näin teet ruokaa sähkökatkon aikana

- Suuren osan ruoista voi syödä kylmänäkin.
- Käytä takkaa, kaasuliettä, sprii- tai kaasukeitintä tai ulkogrilliiä. Tarkista, että sinulla on kaasua tai polttopuita muutaman päivän käyttöä varten.
- Muista paloturvallisuus!

Onko kaapissasi
kertakäyttöastioita
sähkökatkon varalle?

MITÄ TARVIKKEITA KOTONA OLISI HYVÄ OLLA

- ✓ kotivara ja muutama litra pullovettä
- ✓ kannellinen ämpäri tai kanisteri
- ✓ muovipusseja ja vessapaperia
- ✓ taskulamppu ja paristoja
- ✓ kynttilöitä ja tulitikkuja
- ✓ paristokäyttöinen radio ja paristoja
- ✓ ladattu varavirtalähde, jolla voi ladata matkapuhelinta
- ✓ polttopuita, jos kotona on takka tai puu-uuni
- ✓ pieni summa käteistä rahaa
- ✓ välttämättömät lääkkeet ja särkylääkkeitä
- ✓ kosteuspyyhkeitä
- ✓ alkusammutusvälineet, esimerkiksi sammutuspeite
- ✓ ensiapulaukku
- ✓ kasvomaskeja ja käsidesiä
- ✓ ilmastointiteippiä
- ✓ joditabletteja

NÄIN PYSYT VIILEÄNÄ HELTEELLÄ

NÄIN PYSYT VIILEÄNÄ HELTEELLÄ

- Sulje ikkunat päivällä, kun ulkoilma on sisäilmaa lämpimämpää.
- Varjosta auringonpuoleiset ikkunat vaaleilla sälekaihtimilla tai verhoilla, jotta aurinko ei porota sisään.
- Avaa ikkunat yöksi ulkoilman viilentyessä ja tuuleta sisätilat läpivedon avulla.
- Juo riittävästi ja säännöllisesti pitkin päivää.
- Vältä kuumia paikkoja ja suoraa auringonpaistetta.

VESIKATKO

VESIKATKO

Vesikatko voi johtua esimerkiksi sähkökatkosta tai veden saastumisesta

- Vaikka yli vuorokauden mittaisissa vesihuollon häiriötilanteissa järjestetään usein varavedenjakelu, olisi helpompaa, jos kotoa löytyisi varmuuden vuoksi edes muutama litra kaupasta ostettua pullovettä.
- Ihminen tarvitsee päivittäin noin 2 litraa puhdasta juomavettä. Lisäksi vettä tarvitaan ruoanlaittoon ja hygieniaan.
- Kokonaisvedentarve on 1–2 ämpärillistä henkeä kohti vuorokaudessa.

VESIKATKO

Jos vettä ei tule

- Varaudu tilanteeseen kannellisilla astioilla tai kanistereilla, joilla voi noutaa vettä esimerkiksi vedenjakelupisteistä.

Jos vesi on saastunutta

- Estä saastuneen veden käyttö, esimerkiksi teippaamalla vesihanaan saastuneesta vedestä varoittava lappu.
- Noudata vesihuoltolaitoksen ohjeita veden käytön ja mahdollisen keittokehotuksen suhteen.

VESIKATKO

- Vessan voi vetää vain kerran.
- Pönttöön voi asentaa roskapussin, johon tehdään tarpeet.
- Käytetty pussi lajitellaan sekajätteeseen.

KOTIVARA

KOTIVARA

Kotivaraa tarvitaan, jos

- tulee pitkittynyt sähkökatkos
- sattuu tapaturma tai onnettomuus
- kauppaan ei pääse sairauden tai tapaturman takia
- yhteiskunta kohtaa lakon tai onnettomuuden
- liikenneyhteydet katkeavat
- tulee tavaroiden jakeluhäiriö
- tulee myrsky tai tulva
- maksujärjestelmät eivät toimi

KOTIVARA

Kotivaraksi soveltuvan ruoan

- ✓ säilyvyysaika on pitkä
 - ✓ valmistaminen on nopeaa
 - ✓ kypsentämiseen tarvitaan vain vähän vettä
 - ✓ voi syödä kypsentämättä
- Kotivara ei ole erillinen hätävarasto, vaan tuotteita käytetään arjessa tarpeen mukaan ja tilalle hankitaan uutta.
 - Kotivara on juuri sitä mieluisaa syötävää, jota kotona olisi muutenkin.

Muista varata ruokaa myös lemmikkieläimille!

KOTIVARA

Ruoan säilytys ja säilyminen

- Ensimmäisenä käytetään jääkaapista herkästi pilaantuvat tuoretuotteet kuten maito.
- Älä avaa tarpeettomasti kylmälaitteiden ovia, kylmä säilyy tällöin pidempään.
- Pakasteiden sulaminen -18 asteen pakastinlämpötilasta nolla-asteiseksi vie jopa useita vuorokausia.
- Nolla-asteiseksi sulaneet elintarvikkeet voit valmistaa ruoaksi tai kypsentää ennen uudelleen pakastamista.

SISÄLLE SUOJAUTUMINEN

SISÄLLE SUOJAUTUMINEN

- Vaara- ja hätätilanteissa viranomaiset varoittavat väestöä vaaratiedotteella ja yleisellä vaaramerkillä.
- Suojautuminen lähimpiin sisätiloihin ja ohjeiden mukainen toiminta vaaratilanteessa ovat ensimmäiset ja yleensä riittävät suojautumiskeinot.
- Sisätiloja ovat koti, koulu, työpaikka tai muu rakennus.
- Väestöhälyttimiä testataan testiäänimerkillä, yleensä joka kuun ensimmäinen arkimaanantai klo 12.

Lataa puhelimeen
112 Suomi -sovellus

SISÄLLE SUOJAUTUMINEN

Esimerkkejä tilanteista, jolloin pitää suojautua sisälle

- lähialueella tulipalo, jossa syntyy runsaasti myrkyllistä savua
- kaasuvaara, kun lähialueella on tapahtunut vaarallisten aineiden onnettomuus
- säteilyvaara, esim. ydinvoimalaonnettomuus

SISÄLLE SUOJAUTUMINEN

Pysäytä ilmanvaihto ja tiivistä raot

- Kun sisälle suojautuminen on tarpeen, tilasta on pyrittävä tekemään mahdollisimman tiivis.
- Ovet, ikkunat ja ilmanvaihtoaukot suljetaan ja kaikki raot tiivistetään esimerkiksi tuorekelmulla tai ilmastointiteipillä. Näin vähennetään sisälle tunkeutuvan savun, kaasujen tai radioaktiivisten hiukkasten määrää.

TEHTÄVÄ

**Tiedätkö, miten kotisi
ilmanvaihto katkaistaan?**

SISÄLLE SUOJAUTUMINEN

Tiedätkö, missä on ilmanvaihdon katkaisija?

- Koska vaarallinen savu tai kaasu leviää ulkona melko nopeasti, tulisi asukkaiden tai henkilökunnan osata sulkea ilmanvaihto omin voimin. Tämä edellyttää, että ilmanvaihdon katkaisijan sijainti tiedetään ja katkaisijan luo on kaikilla pääsy.
- IV-hätäseis-painikkeen asentaminen esim. eteistiloihin on usein toimiva ratkaisu, jotta kaikilla on mahdollisuus pysäyttää ilmanvaihto vaaratilanteissa.

TARTUNTATAUDIT

TARTUNTATAUDIT

Tartuntatauteihin voi jokainen varautua omalta osaltaan:

- huolehdi hygieniasta
- ota tarvittavat rokotukset ajallaan
- tarkasta ennen matkaa tartuntatautilanne
- pidä kotona varalla käsidesiä ja kasvomaskit
- muista myös omat reseptilääkkeesi ja oireenmukaisesti käytettävät lääkkeet
- lemmikkieläimille tuontia tai matkaa varten matkapassi ja tarpeelliset rokotukset

VIESTINTÄ HÄIRIÖTILANTEESSA

VIESTINTÄ HÄIRIÖTILANTEESSA

Viestintä- ja tietoyhteiskunta ovat riippuvaisia sähköstä, tietotekniikasta ja tietoverkoista. Häiriö sähköverkossa vaikuttaa arkeen nopeasti. Akuista saattaa loppua virta ja nettiin ei pääse.

Viestintää varten tarvitset

- paristoilla toimivan radion ja varaparistoja
- puhelimen, jossa on virtaa
- täyteen ladatun varavirtalähteen, jolla saat puhelimen ladattua

TIETOTURVA

TIETOTURVA

Turvallinen salasana

- Mitä pidempi salasana on, sitä turvallisempi se on.
- Hyvä salasana on helppo muistaa, mutta vaikea arvata.
- Kokonainen lause on hyvä salasana.
- Käytä salasanassasi isoja kirjaimia ja erikoismerkkejä.
- Kirjoitusvirheet, murre, puhekielen ilmaisut ja muu sanojen rikkominen vahventavat salasanaa.
- Tee jokaiseen palveluun oma salasana.
- Panosta tärkeisiin salasanoihin, joita käytät unohtuneiden salasanoiden palautukseen, kuten sähköpostin salasanaa.
- Älä koskaan kerro kenellekään salasanojasi - edes viranomaiset eivät niitä sinulta kysy!

TIETOTURVA

Sosiaalinen media

- Älä julkaise sosiaalisessa mediassa sähköpostiosoitettasi, kotiosoitettasi, puhelinnumeroasi, syntymäaikaasi tai yksityisiä valokuviasi.
- Vältä sijaintisi jakamista sosiaalisessa mediassa. Näin rikollinen ei saa tietää, että kotisi on tyhjä ja vartioimatta.
- Ole tarkkana, mitä linkkejä klikkaat! Linkit saattavat sisältää haittaohjelmia tai viruksia.

YHTEISÖLLISYYS

YHTEISÖLLISYYS

Yhteisöllisyys häiriötilanteissa

- Pidä yhteyttä naapureihin, perheeseen ja ystäviin. He saattavat tarvita apua häiriötilanteessa.
- Pieni apu voi olla toiselle tärkeää.
- Kysy vierailtakin ihmisiltä, miten voit auttaa.

TEHTÄVÄ

**Kuka tarvitsisi apuasi
häiriötilanteessa?**

TÄNÄÄN KÄSITTELEMME:

- Varautuminen
- Sähkökatko
- Vesikatko
- Kotivara
- Sisälle suojautuminen
- Tartuntataudit
- Viestintä häiriötilanteessa ja oikea tieto
- Tietoturva
- Yhteisöllisyys

KIITOS!

Lisätietoja:

72TUNTIA.FI

